

Smittskydd Västra Götaland

Innehållsansvar: Carin Gebäck

Godkänd av: Thomas Wahlberg

E-post: smittskydd@vgregion.se

REKOMMENDATION

Giltig från: 2026-05-07

Giltig till: 2028-05-07

Handläggning av mässlingsfall i Västra Götalandsregionen

**VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN**

Innehåll

Under vissa avsnitt hänvisas direkt till motsvarande avsnitt i det nationella handlingsprogrammet, [Smittskyddsåtgärder vid mässling – handläggning- och smittspårning](#).

Handläggning av mässlingsfall.....	3
Klinisk bild och akut bedömning av ett misstänkt fall av mässling	3
Diagnostik.....	5
Bekräftad mässling	5
Smittspårning och handläggning av kontakter.....	6
Postexpositionsprofylax med vaccin.....	6
Postexpositionsprofylax med immunglobulin.....	6
Information till exponerade personer.....	6
Länkar och bakgrundsinformation	7
Bilder på mässlingsutslag.....	7
Bildstöd på olika språk – Frågor om mässling	7
Bilaga 1. Klinisk bild och akut bedömning av ett misstänkt fall av mässling.....	8

Handläggning av mässlingsfall

Detta dokument är avsett som ett stöd för hälso- och sjukvårdspersonal i Västra Götaland vid handläggning av misstänkta och bekräftade mässlingsfall. I dokumentet hänvisas till stor del till det nationella handlingsprogram som tagits fram av en nationell expertgrupp på uppdrag av Smittskyddsläkarföreningen.

[Smittskyddsåtgärder vid mässling – handläggning och smittspårning.](#)

Avseende rekommendationer för användning av immunglobuliner som postexpositionspylax hänvisas till den rekommendation som tagits fram av en nationell expertgrupp på uppdrag av Smittskyddsläkarföreningen.

[Rekommendationer för användning av immunglobuliner som postexpositionspylax till exponerade personer utan immunitet mot mässling.](#)

Länkar till samtliga dessa dokument finns publicerade på Smittskydd Västra Götalands hemsida.

[Smittskydd Västra Götaland - Vårdgivarwebben Västra Götalandsregionen.](#)

Klinisk bild och akut bedömning av ett misstänkt fall av mässling

Hela detta avsnitt finns i utskrivningsvänlig version under [bilaga 1](#).

I WHO:s falldefinition för mässling ingår **feber och makulopapulärt utslag** samt minst ett av följande symtom: **hosta, förkylningssymtom (rinit) eller konjunktivit**.

Utslagen brukar komma 2–4 dagar efter de första symtomen och börjar oftast i ansiktet, bakom öronen och sprider sig därefter till resten av kroppen.

Inkubationstiden från exponering till feber är vanligtvis 10–12 dagar men kan sträcka sig mellan 7 och 21 dagar.

Handläggning

- Vid misstanke om mässling handläggs patienten på isoleringsrum och får inte vistas i allmänna väntrum. Om detta inte är möjligt, överväg att göra en första bedömning av patienten utomhus. Följ lokal vårdhygienisk rutin för hantering av mässling.
- Ta anamnes:
 - Utlandsresa under de senaste 3 veckorna?
 - Möjlig exponering av mässling de senaste 3 veckorna?
 - Fall i omgivningen med feber och utslag?
 - Tidigare genomgången mässling?
 - Vaccinerad mot mässling med en eller två doser?
 - Vaccination med MPR-vaccin senaste 2 veckorna?
 - [Bildstöd](#) för frågor om mässling finns på olika språk, se nedan.
- Fynd av typiska symtom för mässling?
Se lista med länkar till [bilder på mässlingsutslag](#).
- Fynd av Kopliks fläckar?
Detta är afteliknande lesioner på insidan av kindslemhinnan som kan se ut som ”saltkorn” mot röd botten. Kopliks fläckar uppträder cirka ett dygn före hudutslagen och är ett specifikt symtom för mässling.
- Kontakta omgående smittskyddsläkare i beredskap och infektionsjour om misstanke om mässling kvarstår efter anamnes och undersökning av patienten. Smittskyddsläkare i beredskap nås via Västra Götalandsregionens växel, 010-441 00 00, eller via sjukhusens telefonväxlar. Infektionsjour nås via sjukhusens telefonväxlar.
- Om patienten inte undersökts på isoleringsrum överförs patienten till eget rum med stängd dörr i väntan på fortsatt handläggning.
- Vid förflyttning till infektionsklinik för ytterligare bedömning måste transport ske med egen bil eller, om sjuktransport behövs, enligt lokal vårdhygienisk rutin för hantering av mässling.

Diagnostik

Patienter med misstänkt mässling ska alltid provtas med samtliga följande prover för att diagnostisera mässling:

- Påvisning av mässlingsvirus-RNA med PCR i följande prover:
 - nasofarynxsekret
 - urin
 - serum.
- Serumprov för analys av IgG-antikroppar mot mässling för att klarlägga eventuell tidigare immunitet mot mässling.

Akutsvar begärs på samtliga analyser och proverna ska transporteras akut till Klinisk mikrobiologi, Sahlgrenska Universitetssjukhuset, för att förkorta tiden till diagnos och på så sätt påskynda eventuell smittspårning.

Analys av morbilli-IgM har otillräcklig specificitet och utförs inte vid Klinisk Mikrobiologi, Sahlgrenska Universitetssjukhuset.

Bekräftad mässling

- Kontakta omgående smittskyddsläkare i beredskap vid positivt svar på mässlingsdiagnostik. Smittskyddsläkare i beredskap nås via Västra Götalandsregionens växel, 010-441 00 00, eller sjukhusens telefonväxlar.
- Om patienten är i behov av inneliggande vård ska detta ske på isoleringsrum för luftburen smitta.
- Om patienten vistats i vård- och omsorg under smittsam fas kontaktas lokal vårdhygienisk enhet som kan bistå berörd verksamhet med att identifiera exponerade personer.
- För fortsatt handläggning hänvisas till det nationella handlingsprogrammet sidan 4, avsnitt 4: [Smittskyddsåtgärder vid mässling – handläggning och smittspårning](#).

Smittspårning och handläggning av kontakter

Se det nationella handlingsprogrammet sid 6, avsnitt 5:

[Smittskyddsåtgärder vid mässling – handläggning och smittspårning.](#)

För att lista exponerade personer, se rubrik ”Smittspårning” på Smittskydd Västra Götalands hemsida:

[Mässling - Vårdgivarwebben Västra Götalandsregionen](#)

Postexpositionsprofylax med vaccin

Se det nationella handlingsprogrammet sid 11, avsnitt 6:

[Smittskyddsåtgärder vid mässling – handläggning och smittspårning.](#)

Postexpositionsprofylax med immunglobulin

För ytterligare information och rekommendationer avseende detta, se [Rekommendationer för användning av immunglobuliner som postexpositionsprofylax till exponerade personer utan immunitet mot mässling.](#)

Information till exponerade personer

Alla exponerade personer ska informeras muntligt och skriftligt om att de blivit utsatta för mässlingssmitta. Berörd verksamhet ansvarar för att informera personer som exponerats inom verksamheten.

Skriftlig information tas fram av Smittskydd Västra Götaland och distribueras till exponerade personer via berörd verksamhet. I den skriftliga informationen framgår följande:

- datum och plats för exponering
- symtom vid mässling
- inkubationstid eller datum under vilka den exponerade riskerar att insjukna
- råd och hänvisning vid misstänkta symtom
- kontaktuppgifter till vården vid frågor.

Länkar och bakgrundsinformation

- [Smittsamma sjukdomar A-Ö – Folkhälsomyndigheten](#)
- [Mässling - 1177](#)

Bilder på mässlingsutslag

- [Measles images \(dermnetnz.org\)](#)
- [Measles Images | Immunize.org](#)
- [Photos of Measles | Measles \(Rubeola\) | CDC](#)

Bildstöd på olika språk – Frågor om mässling

Bildstöd finns på 12 olika språk: [Infektion - Dart](#).

Bilaga 1. Klinisk bild och akut bedömning av ett misstänkt fall av mässling

I WHO:s falldefinition för mässling ingår **feber och makulopapulärt utslag** samt minst ett av följande symtom: **hosta, förkylningssymtom (rinit) eller konjunktivit**.

Utslagen brukar komma 2–4 dagar efter de första symtomen och börjar oftast i ansiktet, bakom öronen och sprider sig därefter till resten av kroppen.

Inkubationstiden från exponering till feber är vanligtvis 10–12 dagar men kan sträcka sig mellan 7 och 21 dagar.

Handläggning

- Vid misstanke om mässling handläggs patienten på isoleringsrum och får inte vistas i allmänna väntrum. Om detta inte är möjligt, överväg att göra en första bedömning av patienten utomhus. Följ lokal vårdhygienisk rutin för hantering av mässling.
- Ta anamnes:
 - Utlandsresa under de senaste 3 veckorna?
 - Möjlig exponering av mässling de senaste 3 veckorna?
 - Fall i omgivningen med feber och utslag?
 - Tidigare genomgången mässling?
 - Vaccinerad mot mässling med en eller två doser?
 - Vaccination med MPR-vaccin senaste 2 veckorna?
 - [Bildstöd](#) för frågor om mässling finns på olika språk, se ovan.
- Fynd av typiska symtom för mässling?
Se lista med länkar till [bilder på mässlingsutslag](#).
- Fynd av Kopliks fläckar?
Detta är afteliknande lesioner på insidan av kindslemhinnan som kan se ut som ”saltkorn” mot röd botten. Kopliks fläckar uppträder cirka ett dygn före hudutslagen och är ett specifikt symtom för mässling.

- Kontakta omgående smittskyddsläkare i beredskap och infektionsjour om misstanke om mässling kvarstår efter anamnes och undersökning av patienten. Smittskyddsläkare i beredskap nås via Västra Götalandsregionens växel, 010-441 00 00, eller via sjukhusens telefonväxlar. Infektionsjour nås via sjukhusens telefonväxlar.
- Om patienten inte undersökts på isoleringsrum överförs patienten till eget rum med stängd dörr i väntan på fortsatt handläggning.
- Vid förflyttning till infektionsklinik för ytterligare bedömning måste transport ske med egen bil eller, om sjuktransport behövs, enligt lokal vårdhygienisk rutin för hantering av mässling.